

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 3432/20

לפני :
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ג' קרא

העותרים :
1. טרקלין אולמות ואירועים - אולמי מונדיאל
2. י.ג. היכלי מלכות
3. כליל מלכות
4. נאות שש אולמי קונקורד ונאות ירושלים
5. יוסקוביץ גרופ אירועים - אולמי דימול
פלטינום
6. טעמים בכתום - אולמי נוף ירושלים
7. מרכז אירועים שירה - אולמי בראשית
8. דוד רוטמן - אולמי פאבליון
9. בראשית אירועים - אולמי בראשית
10. יחדיו אירועים - אולמי רמת רחל
11. שירותי מזון יואב - ארמונות חן

נגד

המשיבים :
1. ממשלת ישראל
2. ראש הממשלה
3. שר הבריאות
4. מנכ"ל משרד הבריאות
5. המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים : עו"ד מאיר בן-שחר
בשם המשיבים : עו"ד אבי מילקובסקי ; עו"ד שרון הואש-איגר

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. עניינה של עתירה זו בבקשת העותרים, מפעילי אולמות אירועים באזור ירושלים ובני ברק, להתיר את פתיחתם של אולמות אירועים לאלתר, בדומה ובכפוף לאותן

מגבלות שנקבעו לפתיחתם מחדש של המלונות, המסעדות, הפאבים והברים במסגרת תיקון תקנה 5(ב)(1) לתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (תיקון מס' 15), התש"ף-2020, מיום 26.5.2020 (להלן: תקנות הגבלת הפעילות ו-תיקון 15 בהתאמה).

2. אין צורך להכביר במילים אודות השלכות התפשטות נגיף הקורונה, עמו מתמודדות מדינות העולם וישראל בכללן מאז חודש דצמבר 2019. זאת תוך נקיטת אמצעים חסרי תקדים אשר הובילו לכך ש"זכויות חוקתיות בסיסיות כמו הזכות לפרטיות, לקניין, לחופש העיסוק ולחופש התנועה בתוך ישראל נאלמות דום מול מונחים כמו סגר והסגר, כתר, מחסומי דרכים, איכון טלפונים על ידי השב"כ, ריחוק חברתי ועוד." (בג"ץ 2435/20 לוונטהל נ' ראש המחשלה (7.4.2020) (להלן: ענין לוונטהל)). התפשטות נגיף הקורונה, שהותיר אחריו שובל של חולים ומתים במדינות רבות בעולם, הובילה להכרזתו על-ידי ארגון הבריאות העולמי כמגיפה ביום 11.3.2020, ועל הכרזתה של הקורונה כ"מחלה מידבקת מסוכנת" בהתאם לסעיף 20(1) לפקודת בריאות העם בישראל.

3. משכך, פעילותם של מגזרים רבים במשק הושבתה או הוגבלה, ובכלל זה פעילותם של בתי עסק לבילוי ופנאי ואולמות אירועים, אשר נאסרה ביום 15.3.2020 במסגרת סעיף 3ג לצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: צו בידוד ביתי); וביום 21.3.2020 נקבע איסור דומה גם בתקנות הגבלת הפעילות. בהמשך לכך ובמטרה להקטין ולמנוע את התפשטות נגיף הקורונה בישראל נאסרה, במסגרת תיקון מספר 2 לתקנות הגבלת הפעילות, השתתפות בחתונות החל מיום 31.3.2020. ביום 2.4.2020, נאסרה כל התקהלות של יותר משני אנשים, שאינם גרים יחד.

4. במרוצת הזמן ובשים לב לנתוני התחלואה העדכניים, אשר הצביעו באותה העת על מגמת שיפור בהשתלטות על התפרצות נגיף הקורונה, החל ביום 19.4.2020 תהליך הדרגתי ומבוקר של צמצום המגבלות שהוטלו. כך למשל, הותר במסגרת תיקון 5 לתקנות הגבלת הפעילות לקיים חתונה עם עד 19 איש, בכפוף להנחיות משרד הבריאות. ולאחר מכן, ביום 4.5.2020, אישרה ופרסמה הממשלה את מתווה "החזרה המדורגת לשגרה" אשר נועד להביא לצמצום ולביטול המגבלות שהוטלו על התקהלויות ופעילות מוסדות מסחר, בילוי ופנאי וחינוך - בצורה הדרגתית ותוך בחינה של נתוני התחלואה בכל שלב בכדי למנוע התפרצות מחודשת של הנגיף (להלן: המתווה). בהמשך לכך, במסגרת תיקון מספר 17 לצו בידוד ביתי, נקבע כי ניתן להתקהל עד 50 איש בשטח פתוח, וכי ניתן

לקיים אירוע במתכונת זו באולם אירועים או עסק אחר המקיים אירועים, כחריג לאיסור על הפעלת אולמות אירועים.

5. בהמשך למתווה האמור, החלו הגורמים המקצועיים במשרד הבריאות, יחד עם משרדי האוצר והכלכלה, בגיבוש מתווה משותף ומוסכם לחזרה לפעילות גם של אולמות האירועים, תוך שיג ושיח עם נציגי התאחדות אולמות וגני האירועים (שאיננה נמנית על העותרים בהליך דנן). זאת, כמובן בכפוף לאישור הממשלה ולתיקון בהתאם של התקנות. הוסכם כי החזרה לפעילות בהתאם למתווה תחל ביום 14.6.2020, בכפוף למגבלות על תפוסה ביחס למטר רבוע; מינוי ממונה קורונה מטעם האולם; הטלת אחריות על האולם לדאוג לאפשרות ליצירת קשר עם האורחים במקרה של חשיפתם לחולה קורונה מאומת ותנאים נוספים, והכל בכפוף להתפתחויות במצב התחלואה שישרור באותה העת.

6. ביום 26.5.2020 נכנס לתוקף תיקון 15, במסגרתו תוקנה תקנה 5(ב)(1) ובוטלה, בין היתר, המגבלה על עצם פעילותו של "בית אוכל, ובכלל זה בית אוכל בבית מלון, בר או פאב", וזאת "בתנאי שהמחזיק או המפעיל של בית העסק יפעל בכפוף להוראות תקנה 1א3 "ובהתאם ל"הוראות המנהל".

7. העתירה דנן מכוונת כאמור נגד מועד התחילה של מתווה אולמות האירועים, לעומת מועד הפתיחה של ענף בתי האוכל. בתמצית, נטען כי אין כל מניעה להחיל את אותם הגבלות והנחיות שהוחלו על בתי אוכל גם על אולמות אירועים, ולהתיר לאולמות אירועים שעומדים בקריטריונים הנ"ל לחזור גם הם לפעילות באותו המועד.

8. בתגובתם לעתירה טוענים המשיבים כי יש לדחות את העתירה היות וקיים שוני רלבנטי בין מסעדות ובתי אוכל אחרים לבין אולמות אירועים. זאת, בין היתר לאור אופי הפעילות השונה המתקיים במסעדה לעומת אולם אירועים, ובפרט משך הזמן השונה בו שוהים אנשים במקומות אלה, וכמות האנשים הנמצאים במקום בו זמנית והקרבה ביניהם, למשל ברחבת הריקודים. לעמדת המשיבים הבדלים אלו מצדיקים קבלת החלטות שונות ביחס לכל ענף. משכך לשיטתם אין מדובר באפליה פסולה, אלא באבחנה מותרת, ולא קמה עילה להתערבות בית משפט זה במתווה החזרה לשגרה ותיקוני החקיקה שבאו בעקבותיו. עוד נטען, כי שעה שמדובר בהחלטות מקצועיות להן נדרשו גורמי המקצוע הבכירים ביותר במשרד הבריאות - החלטות שהתקבלו לאחר בחינה של רמות הסיכון השונות וניתוח נתוני התחלואה המתעדכנים מעת לעת - אין מדובר בהחלטה שבית המשפט נוהג להתערב בה.

9. לאחר עיון בעתירה, בתגובות המשיבים ובחומר שצורף לאלה, הגענו לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות.

10. כפי שהובהר שוב ושוב בפסיקתו של בית משפט זה לאורך השנים, בהליך של ביקורת שיפוטית על החלטות רשויות השלטון, אין בית המשפט מחליף את שיקול דעת הרשות המוסמכת בשיקול דעתו הוא, אלא הוא בוחן אם נפל פגם בהחלטה, בהתאם לכללי המשפט המינהלי, המצדיקה את התערבותו. דברים אלה חלים במשנה תוקף כאשר מדובר בהחלטה בעלת אופי מקצועי מובהק הנתונה לסמכותה ולמומחיותה של הרשות, כמו במקרה דנן.

”כידוע, בבוא בית המשפט לבקר החלטה מנהלית אין הוא מתיימר להיכנס בנעלי הרשות המנהלית ולקבל תחתיה החלטות אשר בתחום מומחיותה, אלא עליו לשקול אם נפל פגם בשיקול דעתה המקים עילה להתערבות שיפוטית על-פי אמות המידה של המשפט המנהלי. היקף הביקורת השיפוטית מושפע ממהות הסמכות והיקף שיקול הדעת הכרוך בה...”

כאשר מדובר בהחלטה בעלת אופי מקצועי מובהק הנתונה לסמכותה ולמומחיותה של הרשות, כמו במקרה דנן, נטייתו של בית המשפט היא שלא להתערב בהחלטת הרשות” (בג”ץ 703/19 א.מ.ב.י.איי פארמה בע”מ נ’ משרד הבריאות, פסקה 19 (26.8.2019) והאסמכתאות הנזכרות שם).

ובמקום אחר -

”לפנינו שאלה בעלת אופי מקצועי מובהק, הנתונה לסמכותה של הרשות המוסמכת, המופקדת מכוח החוק על נושא זה. כלל ידוע הוא, כי בית המשפט אינו מחליף את שיקול דעתה של הרשות המוסמכת בשיקול דעתו שלו, אלא אם נפל בהחלטת הרשות פגם המקים עילה להתערבות שיפוטית על פי מערכת הדינים של המשפט הציבורי... נטיית ההתערבות מצטמצמת במיוחד כאשר מדובר בהחלטה מקצועית הנתונה למומחיות מיוחדת...” (בג”ץ 4675/03 פייזר פרמצבטיקה ישראל בע”מ נ’ מנכ”ל משרד הבריאות, פסקה 39 (12.5.2011)).

ולאחרונה ממש, בסוגיה דנן בנוגע להתערבות בהחלטות משרד הבריאות הנוגעות להגבלות עקב נגיף הקורונה, נקבע בענין לוונטהל הנזכר לעיל כדלקמן -

"הלכה פסוקה עמנו כי בבוא בית המשפט לבקר החלטה של הרשות, אין הוא מתיימר להיכנס בנעליה ולקבל תחתיה החלטות אשר בתחום מומחיותה. אין דרכו של בית משפט זה להתערב בענייני מדיניות של הרשות והדברים אמורים במיוחד כאשר מדובר במדיניות המתבססת על נתונים מקצועיים מובהקים, וההחלטה היא בעלת אופי מקצועי מובהק הנתונה לסמכותה ולמומחיותה של הרשות. כך על דרך הכלל... וכך במיוחד בעניינים מקצועיים הקשורים בבריאות הציבור (בג"ץ 13/80 "נון" תעשיות שימורים בע"מ נ' משרד הבריאות, פ"ד לד(2) 693, 695-696 (1980); בג"ץ 4675/03 פייזר פרמצבטיקה ישראל בע"מ נ' מנכ"ל משרד הבריאות, פסקה 39 (12.5.2011); בג"ץ 1407/18 קופולק בע"מ נ' מנהל המחלקה לרישום תכשירים רפואיים (19.8.2019); בג"ץ 703/19 אמ.בי.איי פארמה בע"מ נ' משרד הבריאות, פסקה 19 (26.8.2019); וראו, לאחרונה, בהקשר של מגיפת הקורונה - בר"מ 2199/20 פשה נ' משרד הבריאות, פסקה 6 (24.3.2020); בג"ץ 2233/20 המועצה המקומית פרדס חנה-כרכור נ' משרד הבריאות (26.3.2020) (שם בפסקה 17)).

11. לא מצאנו כי נפל פגם בשיקול דעת המשיבים, הסבורים כי אין דין אולמות אירועים כדין בתי אוכל. כמפורט בתגובת המדינה, קיימים הבדלים רלבנטיים בין מסעדה או בית קפה לבין אירוע של חתונה (או אירוע אחר) באולם אירועים, ובין היתר לענין כמות האנשים המרוכזים במקום אחד, ומידת הקרבה ביניהם (למשל ברחבת הריקודים), ולענין פרק הזמן השונה של משך האירוע.

12. יצוין לבסוף כי המועד שנקבע לתחילת יישום מתווה אולמות האירועים הוא 14.6.2020, היינו בעוד ימים ספורים, וזאת בהנחה ותקווה כי לא יחול שינוי בתחלואה שיחייב בחינה מחודשת.

13. אשר על כן העתירה נדחית. בנסיבות הענין לא יהא צו להוצאות.

ניתן היום, ט"ו בסיון התש"ף (7.6.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט